

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/134/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415213799
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1415213799.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. S. N., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matky - P. N. N., bytom E. XXX, okres M. K., a otca - P. P. N., bytom H.Z. XX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Gabrielou Zelemovou, advokátkou so sídlom Heydukova 16, 811 08 Bratislava, v konaní o návrhu starých rodičov maloletej Z. N. N., a P. P. N., obaja bytom B. 5, XXX XX C., na úpravu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25 P 331/2015-74 zo dňa 26.10.2016 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že starí rodičia Z. N. N. a P. P. N. sú o p r á v n e n í stretávať sa s maloletou N. S. N., nar. XX.XX.XXXX s výnimkou sviatkov a školských prázdnin, každý prvý pondelok v kalendárnom mesiaci v čase od 15.00 hod. do 18.30 hod., tak že si maloletú prevzmu v školskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje, v prípade ak sa maloletá nebude nachádzať v školskom zariadení v mieste bydliska matky, kde ju aj po ukončení styku matke odovzdajú.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č.k. 25P/331/2015-74 zo dňa 26.10.2016 upravil styk maloletej so starými rodičmi Z. N. N. a P. P. N. každý nepárny kalendárny týždeň v čase od soboty od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že starí rodičia maloletú prevzmu v mieste bydliska otca maloletej a po ukončení styku maloletú vrátia v mieste bydliska matky maloletej. Týmto zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/346/2013-53 zo dňa 20.01.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.2.2014 v časti týkajúcej sa preberania a odovzdávania maloletej v sobotu v nepárnom kalendárnom týždni o 18.00 hod. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po vykonanom dokazovaní mal za preukázanú existenciu potreby úpravy styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi, ktorým matka bezdôvodne kontakt s maloletou neumožňuje. Mal za to, že matka takýmto konaním chce zrejme doceliť úplné odcudzenie maloletej od otca, resp. od celej jeho rodiny, čo je v rozpore s jej záujmom. Za preukázané považoval, že starí rodičia o maloletú prejavovali záujem od jej narodenia, venovali sa jej, pomáhali so starostlivosťou o ňu a aj naďalej majú záujem maloletej odovzdávať svoje skúsenosti a lásku, čo matka v konaní ani nepoprela. Súd prvej inštancie vyjadril názor, že v danom prípade nielenže existuje potreba úpravy styku maloletej so starými rodičmi, ale vyžadujú to aj pomery v rodine, keďže rodičia maloletej sú v rozvodovom konaní a zatiaľ je styk otca s maloletou upravený iba neodkladným opatrením. Nakoľko sa za daného

stavu styk otca s maloletou realizuje iba v rozsahu pár hodín týždenne, súd neprijal argument matky, že starí rodičia môžu realizovať svoje stretávanie sa s vnučkou počas realizácie styku otca s maloletou. Uviedol, že zo všetkých konaní prebiehajúcich na Okresnom súde Bratislava IV zatiaľ nevyplýval záver, že by bolo stretávanie sa maloletej s otcom pre samotnú maloletú ohrozujúce alebo nebezpečné tak, ako uvádzala matka. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že doposiaľ o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej nebolo rozhodnuté žiadnym meritórnym rozhodnutím, doposiaľ vykonané dôkazy neboli súdom vyhodnotené, navyše bolo nariadené ďalšie znalecké dokazovanie na zistenie najlepšieho záujmu maloletej. Styk starých rodičov s maloletou upravil v rozsahu 24 hodín každý druhý týždeň počas víkendu a to v takom časovom rozpätí, aby maloletá nemusela toľko cestovať a teda aby odpadla matke povinnosť vozit' maloletú do Bratislavy častejšie ako teraz, s rešpektovaním nerušeného trávenia každého druhého víkendu maloletej s matkou. Zdôraznil, že matka by si mala uvedomiť, že maloletá nie je jej „majetkom“, o ktorom môže rozhodovať iba ona, ale že je detskou osobnosťou, ktorá má právo na kontakt s celou svojou rodinou, a prerušenie týchto rodinných väzieb nie je v jej záujme. Vec právne posúdil podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

3. Matka svojim odvolaním prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne odvolaciemu súdu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a návrh ako nedôvodný zamietnuť. Namietala nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie, keď ona sama v konaní o rozvod manželstva navrhuje upraviť styk otca s maloletou za prítomnosti starých rodičov. Poukázala na skutočnosť, že otec svoj styk s maloletou realizuje v domácnosti starých rodičov, preto nie je možné považovať za preukázané, že existuje potreba osobitnej úpravy styku maloletej so starými rodičmi. Uviedla, že nikdy nebránila a ani nebráni starým rodičom v kontakte s maloletou, práve naopak vytvára všetky možné podmienky pre jeho realizáciu. Poukázala na problematickú realizáciu styku otca s maloletou, ktorý jej napriek neodkladnému opatreniu maloletú neodovzdáva včas. Namietala tvrdenia súdu prvej inštancie o jej problematickom správaní, či bránení v styku maloletej so starými rodičmi. Poukázala na nariadené znalecké dokazovanie v konaní o rozvod manželstva, zamerané na posúdenie a vyhodnotenie osobností rodičov, z ktorých záverov vyplynuli vážne obavy o stav maloletej počas styku s jej otcom v dôsledku jeho vplyvu a správania sa k maloletej. Svoje tvrdenia o neprimeranom agresívnom správaní sa otca podložila čestným prehlásením riaditeľky materskej školy ktorú maloletá navštevuje a záverečnú správu psychologičky, ktorá bola ochotná poskytnúť maloletej aj rodičom odborné poradenstvo. Namietala, že v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie úplne chýba prepojenie medzi vykonanými dôkazmi a jeho závermi. V rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Poukázala na doposiaľ vykonané dokazovanie v konaní o rozvod manželstva a závery znaleckého posudku (znalkyňou PhDr. Z. G. U. zo dňa 22.02.2016), v ktorom znalkyňa otcovi odporúča absolvovať poradenskú psychologickú intervenciu a odporúča tiež psychologickú a pedopsychologickú starostlivosť o maloletú. Zdôraznila, že otec doposiaľ nepreukázal absolvovanie odporúčanej terapie zameranej na posilnenie jeho rodičovských kompetencií. Uviedla, že súd neakceptoval vážne závery znaleckého posudku v nijakej rovine a nariadil nové znalecké dokazovanie. Poukázala na zistené vývinové a psychologické problémy u maloletej ako aj na to, že otec nemá dostatočné schopnosti, aby akceptoval potreby maloletej, starí rodičia ho nedokážu zastaviť, keď si maloletú, s ktorou má upravený dočasný kontakt iba v rozsahu niekoľko hodín týždenne od nich vezme.

4. Starí rodičia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky žiadali rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Namietali tvrdenia matky uvedené v jej odvolaní a uviedli, že pokiaľ rodičia maloletej sa nevedia dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností, nie je to pre ich realizáciu s maloletou podstatné a práve o to viac potrebné, aby si maloletá udržiavala vzťahové väzby aj so svojou širšou rodinou. Mali za to, že rodičovský konflikt a vykonávanie dokazovania v ich rozvodovom konaní nesúvisí s ich vecou. Uviedli, že matka bráni riadnemu styku ich syna s maloletou, manipuluje situáciou a dôkazy ktoré predkladá sú vytrhnuté z kontextu. Poukázali na otcom predložený dôkaz v konaní o rozvod manželstva - stanovisko inštitúcie B. o tom, že z vyšetrovania maloletej nevyplýva záver o preukázaní autizmu u maloletej, na ktorý matka poukazuje. Namietali matkou predložené vyjadrenia riaditeľky materskej školy a psychologičky, ktoré nezodpovedajú obrazu správania sa ich syna. Zdôraznili, že o maloletú sa v minulosti starali, maloletá v ich domácnosti pravidelne trávila čas, venovali sa jej a maloletá je na ich domáce prostredie zvyknutá a má s nimi vybudované citové väzby. Svojím návrhom sa snažili docieľať pravidelné stretnutia s maloletou, pričom nie je v jej záujme, aby stretnutia prebiehali na úkor jej krátko vymedzeného styku s otcom.

5. Kolízny opatrovník k odvolaniu matky písomné vyjadrenie nepodal.
6. Otec sa prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne pripojil k písomnému vydareniu starých rodičov.
7. Matka prostredníctvom zvolenej právne zástupkyne vo svojom písomnom vyjadrení poukázala na závery znaleckého posudku MUDr. M. Z. znalkyne z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, zo dňa 15.07.2017, z ktorých vyplýva, že otec maloletej trpí B. poruchou osobnosti, pričom bez výraznej psychologickéj intervencie u otca nie je v záujme maloletej rozšírenie doposiaľ platnej dočasnej úpravy styku. Zdôraznila, že tak ako otec aj starí rodičia ju urážajú, ponížujú a k správaniu svojho syna sa stavajú nekriticky. V priebehu odvolacieho konania matka odvolaciemu súdu doručila aj znalecký posudok znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých Mgr. Z. C., ktorými oboma boli potvrdené závery už skôr nariadeného znaleckého dokazovania PhDr. Mgr. G. U..
8. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 Zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.), kedy nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, s nariadením odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 a § 385 Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.), v dôsledku potreby doplnenia dokazovania, uznajúc čiastočnú opodstatnenosť odvolania matky.
9. Tým, že predmetom konania v danej veci je návrh starých rodičov na úpravu styku s maloletou, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, vec v celosti však správne právne neposúdil, preto z nej vyvodil len čiastočne správny právny záver. Z toho dôvodu odvolací súd doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi a vypočul účastníkov konania na odvolacom pojednávaní.
10. Matka zotrvala na svojich odvolacích dôvodoch a poukázala na nové skutočnosti, ktoré nastali na strane maloletej, ktorá sa od novembra s otcom a preto ani so starými rodičmi nestretáva. Dôvodom pre prerušenie kontaktu otca s maloletou bolo konanie otca, ktorý jej dňa 18.11.2017 maloletú neodovzdal, situáciu ktorú musela riešiť za pomoci polície, pričom po návrate od otca bola maloletá vo veľmi zlom psychickom stave. Vzhľadom na závery znaleckého odkazovania v konaní o rozvod manželstva a nezmenené správanie sa otca, ktoré vyústilo až do nerešpektovania súdneho rozhodnutia a psychickej ujmy maloletej sa maloletá s otcom aktuálne nestretáva, pričom zmeny dočasnej úpravy styku, respektíve zákazu styku otca s maloletou sa domáha aktuálnym neodkladným opatrením na súde prvej inštancie. Z uvedeného dôvodu, keď starí rodičia sa v rámci styku otca s maloletou aktuálne stretnúť s maloletou nemôžu, súhlasila s ich úpravou styku každý párný týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.30. hod, pričom vyjadrila aj ochotu si po vzájomnej dohode so starými rodičmi pre maloletú po ukončení ich styku pre maloletú chodiť do Bratislavy.
11. Starý otec zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu matky. Uviedol, že so synom, ktorý býva v ich blízkosti majú usporiadané a dobré vzťahy. Potvrdil, že od novembra 2017 vnučku nevideli, matku za účelom stretnutia sa s vnučkou nekontaktovali. V záujme udržiavania vzťahov s maloletou a vzhľadom na vzniknutú situáciu a spor medzi rodičmi maloletej súhlasil, že si s manželkou budú maloletú preberať a odovzdávať v mieste jej bydliska.
12. Otec navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne potvrdiť. Nesúhlasil s tým, aby starí rodičia museli za maloletou cestovať a realizovať styk s ňou v mieste jej bydliska a tiež s tým, aby sa s maloletou stretávali v rámci jeho upraveného styku s maloletou. Prostredníctvom svojej právnej zástupkyne namietal tvrdenia matky o jeho agresívnom správaní, alebo že by konal v rozpore so záujmami maloletej. Navrhol v odvolacom konaní nariadiť vypočul maloletej.
13. Kolízny opatrovník poukázal na aktuálny stav, kedy sa styk otca s maloletou nerealizuje z dôvodu, že rodičia opakovane neplnili svoje povinnosti podľa doposiaľ platného neodkladného opatrenia. Súhlasil s tým, že je v záujme maloletej, aby mala kontakt so starými rodičmi, avšak v inom režime, poukazujúc na pôvodný návrh starých rodičov. Vzhľadom na skutočnosť, že rodičovské práva a povinnosti rodičov k maloletej nie sú upravené rozhodnutím súdu vo veci samej, úpravu styku so starými rodičmi z tohto dôvodu tiež považoval za predčasnú. Mal za to, že vypočul maloletej v odvolacom konaní nie je potrebný, keďže nikto nespochybňuje jej pozitívny vzťah k starým rodičom. Poukázal na vypočul

maloletej prostredníctvom ÚPSVaR Dunajská Streda, ktorý bol zameraný na zistenie rodinnej situácie maloletej v dôsledku obvinení otca o nevhodnom zaobchádzaní s maloletou či dokonca sexuálnym zneužívaním maloletej partnerom matky, ktorým boli tvrdenia otca vyvrátené.

14. Odvolací súd po preštudovaní spisového materiálu v danej prejednávanej veci a doplnení dokazovania, uznal skutočnosti tvrdené v odvolaní matky ako čiastočne dôvodné. V prvom rade odvolací súd poukazuje na závažný rodičovský konflikt, ktorému je maloleté dieťa vystavené a ktorý má bezpochyby negatívny dopad na jej zdravý psychický vývoj a na to, že doposiaľ nie je o úprave pomerov rodičov k maloletej na čas po rozvoде rozhodnuté právoplatným rozhodnutím súdu (konanie prebieha pred Okresným súdom Bratislava IV pod sp.zn. 13P 76/2014). Uvedené znamená, že v súčasnej situácii, keď právoplatným rozhodnutím súdu nie je výkon rodičovských práv a povinností rodičov k maloletej upravený, nie je možné, aby úprava styku starých rodičov s maloletou bola odvodená od dočasnej úpravy styku otca s maloletou neodkladným opatrením, na ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozsudku úpravu styku starých rodičov naviazal. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P 346/2013-53 zo dňa 20.1.2014, ktorým je maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti matke a otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v stredu v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod. a v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že preberanie a odovzdávanie maloletej prebiehalo v mieste bydliska otca, pričom uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P264/2016-45 zo dňa 19.12.2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP 63/2017-154 zo dňa 02.03.2017, bolo predchádzajúce uznesenie zmenené v časti určenia miesta odovzdávania a preberania maloletej a uložená otcovi povinnosť maloletú preberať a po ukončení styku matke odovzdať v mieste jej bydliska. Už len táto zmena neodkladného opatrenia znamená nevykonateľnosť napadnutého rozsudku, keď nie je možné, aby si starí rodičia maloletú každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu o 18.00 hod preberali v mieste bydliska otca. Odvolací súd sa v danom prípade tiež nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že pre uvedený rozsah úpravy styku starých rodičov boli splnené zákonné podmienky a to, že by to bolo potrebné v záujme maloletej a súčasne, že si to vyžadujú pomery v rodine, keď z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec má neodkladným opatrením zabezpečený primeraný kontakt s maloletou, býva v blízkosti starých rodičov, stretáva sa s nimi, ich vzťahy sú usporiadané, čo znamená, že starí rodičia kontakt s maloletou a maloletá s nimi za daného stavu majú zabezpečené prostredníctvom otca. Nejde totiž o prípad, že oprávnený rodič - otec (o ktorého rodičov ide) sám právo styku realizovať nemôže. Na základe uvedených skutočností, je preto možné tiež konštatovať, že o úprave styku starých rodičov s maloletou, bez konečnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bolo rozhodnuté predčasne. Odvolací súd po zistení a vyhodnotení skutočného stavu veci, prihliadajúc na stanoviská rodičov a starých rodičov v odvolacom konaní, z pohľadu záujmu maloletého dieťaťa a za situácie, že od novembra 2017 sa styk otca s maloletou nerealizuje, dospel k záveru o potrebe úpravy styku starých rodičov s maloletou, avšak v primeranom rozsahu tak, aby tento v čo najmenšej miere zasahoval do možnosti rozhodovania súdu o konečnej úprave v rozvodovom konaní rodičov maloletej, vedenom pod sp.zn. 13P 76/2014, zodpovedal súčasne účelu úpravy stretávania sa blízkych osôb s maloletým dieťaťom a vzhľadom na všetky okolnosti bol najmä v záujme maloletej. Odvolací súd tiež vyjadruje názor, že pri realizácii práva styku starými rodičmi s maloletou, nie je možné matke uložiť povinnosť maloleté dieťa im odovzdávať v mieste ich bydliska a preto, pokiaľ starí rodičia svoje právo využijú, sú oprávnení si maloletú prevziať v školskom zariadení a povinní maloletú odovzdať matke v mieste jej bydliska. Uvedené nevylučuje dohodu matky so starými rodičmi, ktorá v rámci prejavenej ústretovosti nevylúčila, že si po ukončení styku môže prísť maloletú prevziať do miesta ich bydliska do Bratislavy. V prípade, že starí rodičia v ten ktorý termín svoje právo nevyžijú, odvolací súd predpokladá, že uvedené v záujme maloletej včas matke oznámia.

15. S poukazom na uvedené, odvolací rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 C.s.p..

16. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p..

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).